

Sygn. akt III S 215/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący-Sędzia SO Magdalena Hupa – Dębska

Sędziowie SO Barbara Braziewicz (spr.)

SR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 stycznia 2016 r.

sprawy ze skargi J. C. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach,

pod sygn. akt I C 923/15

postanawia:

oddalić skargę.

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Magdalena Hupa – Dębska SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

W dniu 6 października 2015 r. do Sądu Okręgowego w Gliwicach wpłynęła skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie I C 923/15 zawisłej przed Sądem Rejonowym w Gliwicach. Skarżący żądał stwierdzenia przewlekłości w sprawie oraz zasądzenia na jego rzecz od Skarbu Państwa zadośćuczynienia w kwocie 35.000 zł. W uzasadnieniu skargi zarzucił Sądom stronniczość w rozpatrywaniu sprawy i orzekaniu. Podkreślił, że sprawa z jego powodztwa nie jest skomplikowana i z uwagi na to nie jest uzasadnionym by trwała dwa lata. W dalszym piśmie, datowanym na 11 listopada 2015r. wskazywał, że Sąd nie powiadamiał go o podjętych w sprawie decyzjach, czego powodów upatruje w stronniczości Sądów. Ostatecznie, pismem z dnia 1 grudnia 2015r., sprecyzował swoją skargę domagając się zasądzenia odszkodowania w wysokości 15.000 zł, z uwagi na przewlekłość i stronniczość Sądu, która zaszła w toku postępowania I C 923/15.

Przystępując do niniejszej sprawy, Prezes Sądu Rejonowego w Gliwicach wniósł o oddalenie skargi, podkreślając przy tym, że pozew został wniesiony przez skarżącego 17 czerwca 2015r., a czynności w sprawie były podejmowane przez Sąd terminowo i bez zbędnej zwłoki.

Postanowieniem z dnia 1 października 2015r. Sąd Apelacyjny w Katowicach w niniejszej sprawie stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Gliwicach jako właściwemu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Dnia 17 czerwca 2015r. do Sądu Rejonowego w Gliwicach wpłynął pozew skarżącego, który został zarejestrowany pod sygn. akt I C 923/15. Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału z dnia 22 czerwca 2015r., wykonanym przez sekretariat w dniu 10 lipca 2015r., z uwagi na fakt, że skarżący domagał się w pozwie ustanowienia pełnomocnika

z urzędu i zwolnienia go od kosztów sądowych, wezwano go do przedłożenia oświadczenia o stanie rodzinno-majątkowym, w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosków. Stosowne oświadczenie powoda, sporządzone zgodnie ze wzorem wynikającym z rozporządzenia, wpłynęło do Sądu Rejonowego w Gliwicach 27 lipca 2015r. Zarządzeniem z 19 sierpnia 2015r. zwrócono się do Oddziału Finansowego tamtejszego Sądu, celem ustalenia czy skarżącemu zasądzono jakieś kwoty wobec ewentualnego stwierdzenia przewlekłości postępowania. Pismem datowanym na 1 października 2015r. poinformowano, że skarżącemu żadnych sum pieniężnych nie przyznano w tego rodzaju sprawach. Wobec powyższego, zarządzeniem z dnia 8 października 2015r. akta przedłożono Referendarzowi sądowemu celem rozpoznania powyższych wniosków. Postanowieniem z dnia 15 października 2015r. zwolniono powoda od kosztów sądowych w całości i ustanowiono dla niego pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata, którego wyznaczy Okręgowa Rada Adwokacka w K.. Zarządzeniem z dnia 15 października 2015r. wykonanym przez sekretariat w dniu 21 października 2015r. wykonano powyższe postanowienie, doręczając je stronom, w tym zwrócono się do Okręgowej Rady Adwokackiej w K. o wyznaczenie pełnomocnika dla powoda.

Przedstawiony przebieg dotychczasowego postępowania w sprawie objętej skargą uzasadnia stwierdzenie, że w sprawie tej nie doszło do przewlekłości postępowania w rozumieniu art. 2 ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr 179, poz.1843 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (...). Zgodnie natomiast z ust. 2 tegoż przepisu, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

O nieuzasadnionej zwłoce postępowania można mówić wówczas, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, a także zachowań stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (vide: postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2004 r. (...) 52/04). W świetle treści art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o przewlekłości postępowania w sprawie stanowiącej przedmiot żądania można mówić także wtedy, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej aniżeli jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne do rozstrzygnięcia sprawy. Ponieważ ustawa mówi o nieuzasadnionej zwłoce w rozpoznaniu sprawy, ta wymaga zawinionego i nieusprawiedliwionego obiektywnymi przesłankami opóźnienia w podejmowaniu czynności przez sąd (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 marca 2005 r., sygn. akt I S 17/05).

Mając na uwadze charakter sprawy, jej tok i zakres podejmowanych w niej czynności przez Sąd nie można zgodzić się ze skarżącym, że doszło w jej toku do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Podzielić należało stanowisko Prezesa Sądu Rejonowego, iż w niniejszej sprawie nie doszło do przewlekłości postępowania. Wypada zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 3 września 2003r. z którego wynika, że o przewlekłości można mówić w sytuacji, gdy pomiędzy kolejnymi czynnościami procesowymi występują długie, nieuzasadnione przerwy albo też pewne czynności nie są podejmowane w ogóle (zob. IICKN 425/01.LEX nr 137527).

Sąd Odwoławczy, dokonał analizy przebiegu czynności procesowych podejmowanych w toku niniejszego postępowania. Sprawa niniejsza po jej wpłynięciu do Sądu została przekazana do Sądu właściwego do jej rozpoznania. Pomiedzy zarejestrowaniem sprawy, a wydaniem kolejnych postanowień nie wystąpiła przerwa uzasadniająca przyjęcie, że sprawa prowadzona była przewlekłe.

Mając na uwadze charakter sprawy, jej tok i zakres podejmowanych przez Sąd czynności oraz postawę strony skarżącej, nie można zgodzić się ze skarżącym, że doszło w jej toku do naruszenia jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Sąd Rejonowy, niezwłocznie po wpływie pisma inicjującego postępowanie, zwrócił się do skarżącego o sprecyzowanie, czy jest to pozew czy skarga o stwierdzenie przewlekłości. Po sprecyzowaniu przez skarżącego charakteru wniesionego pisma Sąd podjął niezbędne czynności mające na celu nadanie sprawie biegu, poprzez wezwanie go o uzupełnienie braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów i wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Po wpływie oświadczenia, celem wydania prawidłowego rozstrzygnięcia o zwolnieniu i ustanowieniu pełnomocnika, Sąd niezwłocznie zwrócił się o ustalenie czy skarżący nie otrzymał sum pieniężnych z tytułu stwierdzonej przewlekłości postępowania w innych sprawach, których był stroną. W konsekwencji dokonanych ustaleń, co wyżej wskazano, postanowieniem z dnia 15 października 2015r. zwolniono skarżącego od kosztów sądowych i ustanowiono mu pełnomocnika. Wskazać należy, że czynności te były podejmowane sukcesywnie i terminowo, pomimo, że sędzia referent korzystał w tym okresie z urlopu wypoczynkowego, a 14 sierpnia 2015r. był dniem wolnym od pracy. Na marginesie Sąd Okręgowy wskazuje, że zarówno złożenie wniosku o zwolnienie, jak i wniosku o ustanowienie pełnomocnika wstrzymuje bieg toczącego się postępowania, jeżeli zostały zgłoszone w pozwie (patrz art. 112 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 124 § 1 k.p.c.).

Można mieć pewne wątpliwości, czy nie zbyt długo zajęło Sądowi wydanie postanowienia o zwolnieniu od kosztów i ustanowienia pełnomocnika z urzędu, ale wymaga podkreślenia fakt, że na przebieg tego postępowania duży wpływ miała postawa skarżącego, który to nie dochował formalnych warunków stawianych pismom procesowym. Jego pozew był nieprecyzyjny, a wnioski o zwolnienie z kosztów i ustanowienie pełnomocnika niepełne. W świetle tego zarzuty skarżącego, co do nieterminowości i stronniczości Sądu są nieuzasadnione. Wbrew zarzutom skarżącego Sąd przeprowadził szereg koniecznych czynności mających na celu przygotowanie sprawy do właściwego rozpoznania, czego skarżący zdaje się nie dostrzegać. Analiza ta wykazała, iż w sprawie doszło do sytuacji, w której Sąd Rejonowy z nieznacznym opóźnieniem wydał postanowienia o zwolnieniu powoda o kosztów sądowych i ustanowieniu dla niego adwokata, jednak opóźnienie to wynikało z postawy w toku sprawy samego skarżącego. W doktrynie jak i orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje powszechnie akceptowany pogląd, zgodnie z którym okoliczność wystąpienia w sprawie przewlekłości postępowania należy oceniać w każdej ze spraw z osobna. W świetle przepisów tej ustawy nie każde opóźnienie w podjęciu czynności mających na celu wydanie w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty albo czynności podjętych celem załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego może być utożsamiane z przewlekłością postępowania, a jedynie nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajnie koniecznego do wykonania określonych działań, rozwlekłe i ponad miarę rozciągnięte w czasie realizowanie określonych zadań. Na gruncie niniejszego postępowania i podjęcia w niej czynności przez Sąd Rejonowy w Gliwicach z niezacznym opóźnieniem nie można uznać działania Sądu za opóźnienie w rozumieniu powyższej cytowanej ustawy.

Konkludując, zaistniałe w niniejszej sprawie opóźnienie Sądu Rejonowego w rozpoznaniu sprawy nie może zostać uznane za przewlekłość postępowania na gruncie przepisów cytowanej ustawy. Tok podejmowanych czynności przez ten Sąd Rejonowy z uwagi na jej charakter nie trwa dłużej, niż to jest konieczne dla podjętych w sprawie czynności zmierzających do wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i jej zakończenia. W konsekwencji skarga skarżącego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Konkludując, w przedstawionych powyżej okolicznościach nie ma podstaw by podzielić argumenty skarżącego, iż w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Gliwicach wystąpiła przewlekłość postępowania, co z kolei skutkowało oddaleniem skargi na mocy art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr179, poz.1843, z późn. zm).

SSR (del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Barbara Braziewicz